

บทความวิชาการ
การศึกษาแนวคิดทฤษฎีอาชญาวิทยาเพื่อแก้ปัญหาคriminalityของเด็กและเยาวชน
The study of criminological theories to solve the problem of juvenile delinquency

วันที่รับบทความ (Received) : 27 มิถุนายน 2568
วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 25 กันยายน 2568
วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 30 กันยายน 2568
วันที่ตีพิมพ์บทความ (Publish an article) : 30 กันยายน 2568

ปรีชา กลัดสวัสดิ์¹

Preecha Kladsawat

ปริญญาเอก, พลตำรวจตรี, อดีตผู้ทรงคุณวุฒิสำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 10330
Ph.D., Pol. Maj. Gen., Special Expert of Royal Thai Police (Retired). 10330 Thailand

อชิรญาณ กลัดสวัสดิ์²

Achiraya Kladsawat

อาจารย์, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Lecturer, Faculty of Law, Suratthani Rajabhat University
เลขที่ 272 หมู่ที่ 9 ถนนสุราษฎร์-นาสาร ตำบลขุนทะเล
อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84100
No. 272 Moo 9, Suratthani-Nasan Road, Khunthale Subdistrict,
Mueang District, Suratthani Province 84100

*Corresponding author: achiraya.kla@sru.ac.th

¹ ผู้เขียนหลัก (first author)

² ผู้เขียนร่วม (co-author)

* ผู้ประสานงาน (Corresponding Author)

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ค้นหาแนวทางในการหาสาเหตุและการป้องกันการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะกรณีก่อการทะเลาะวิวาทของนักศึกษาทั้งในสถาบันเดียวกันและระหว่างสถาบันการศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ตามหลักการของทฤษฎีอาชญาวิทยาเพื่อหาสาเหตุและนำหลักการของทฤษฎีอาชญาวิทยาเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน โดยในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประเภทวิจัยเอกสาร (Documentary Research)

ผลการศึกษาพบว่า หลักการของทฤษฎีอาชญาวิทยาที่นำมาศึกษาและประยุกต์ใช้ในการป้องกันการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ทฤษฎีวิวัฒนาการ ทฤษฎีพื้นที่ทางสังคม ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์และทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย ทำให้ได้แนวทางหรือมาตรการในการป้องกันการกระทำผิดหรือการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ได้แก่ การนำแนวคิดทฤษฎีทั้ง 4 ทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหา การจัดตั้งองค์กรกลางในด้านการประสานงานให้ความคุ้มครองเด็กและเยาวชน การร่วมมือขององค์กรภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อประโยชน์ของเด็กและเยาวชน การจัดตั้งคณะผู้ตรวจการเด็กแห่งชาติ และการแก้ไขปัญหาาร่วมกันของหน่วยงานที่ใกล้ชิดเด็กและเยาวชนมากที่สุดในพื้นที่ ได้แก่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการบรรจุแต่งตั้งบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ด้านอาชญาวิทยา จิตวิทยาที่สามารถแก้ปัญหาให้เด็กและเยาวชนได้ทันที และสามารถวางโปรแกรมการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย เป็นต้น

ผู้เขียนมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการทำผิดของเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะหน่วยงานหลักซึ่งอยู่ใกล้ชิดกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา สถานีตำรวจ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงจังหวัดของมนุษย์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาอยู่ในเขตรับผิดชอบร่วมกันนำหลักการของทฤษฎีอาชญาวิทยาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา และต้องร่วมมือกับตำรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ติดตามประเมินผลร่วมกัน และระวังปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนต่อไป

คำสำคัญ เด็กและเยาวชน; ทฤษฎีอาชญาวิทยา; คณะผู้ตรวจการเด็กแห่งชาติ

Abstract

This article aims to explore approaches to identify the causes and protections preventing juvenile delinquency, particularly in cases of an affray between students, whether within the same or between different educational institutions. Criminological theories were analysed to identify the causes and apply the findings to seek the protections and preventions of juvenile delinquency. Herein, this is a document research employing qualitative analysis.

The study found that the criminological theories that can be effectively applied to prevent juvenile delinquency are the Subcultural Theory, Social Bonding Theory, Community Relations Theory, and Law Enforcement Theory. This led to the guidance or measures to prevent or solve the problems of juvenile delinquency, for instance, applying in practice of those four theories, establishing the central coordination of a protection of juvenile, collaborating between public and private organizations for the benefits of juvenile, establishing a National Child Ombudsman, and attending to solve the problems by agencies in the community, namely the Royal Thai Police, the Ministry of Education, the Ministry of Social Development and Human Security, and local government organizations, including appointing educational personnel with knowledge of criminology and psychology to solve problems for children and youth promptly, additionally, could efficiently implement a program to solve the problems.

The researcher proposes the following recommendations are relevant to agencies, particularly the principal agencies that are involved in the incident of juvenile delinquency, including schools or educational institutions, police stations, the Ministry of Social Development and Human Security, and local government organizations. Schools or educational institutions in particular areas need to collaborate in utilising criminological theories as guidance to solve the problems in question and must cooperate with the police and other relevant agencies to monitor, evaluate, and prevent further juvenile delinquency.

Keywords: Juvenile; Criminology Theories; A National Child Ombudsman

1. บทนำ

เด็กและเยาวชนในฐานะอนาคตของชาติจะต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่และให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ ที่เรียกว่า การขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กนั้นเจริญเติบโตและมีการพัฒนาทางด้านร่างกายให้เด็กและเยาวชนมีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์ มีการพัฒนาทางด้านอารมณ์ มีการพัฒนาทางด้านสังคม และมีการพัฒนาทางการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เด็กและเยาวชนเป็นคนมีอุปนิสัยและความประพฤติดี อันเป็นพื้นฐานที่จะทำให้เด็กและเยาวชนนั้นกลายเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีในอนาคต

เด็กและเยาวชนที่กำลังเจริญเติบโตในประเทศใดประเทศหนึ่ง นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งยวด เพราะในวันข้างหน้าตัวเขานั้นจะต้องมาทดแทนผู้ใหญ่และจะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไปในอนาคตจึงกล่าวได้ว่า เด็กและเยาวชนถือว่าเป็นทรัพยากรบุคคลอันทรงคุณค่าของประเทศชาติ หากเด็กและเยาวชนในวันนี้มีการศึกษาดี มีการพัฒนาที่ดี มีอุปนิสัยดี มีความประพฤติดี มีสุขภาพพลานามัยและร่างกายแข็งแรง มีสัมมาชีวะดี มีคุณธรรมและวัฒนธรรมประจำใจที่ดีแล้วก็เป็นสิ่งที่เห็นได้ว่าพลเมืองของประเทศในอนาคตจะต้องประกอบด้วยผู้ที่มีความสามารถและมีคุณค่าอย่างสูง ส่งผลให้ประเทศชาติเจริญรุ่งเรือง มั่นคง และพัฒนาต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง (วรวิทย์ ฤทธิพิศ, 2548, น.13-14)

เด็กและเยาวชนที่ขาดการขัดเกลาทางสังคมที่ดีก็จะมีปัญหาต่าง ๆ กัน เช่น ปัญหาการศึกษา สุขภาพอนามัย การใช้แรงงานเด็ก เด็กขอลาน เด็กติดสารเสพติด เด็กเร่ร่อน เด็กอาจประพฤติตัวไม่เหมาะสมและอาจกระทำผิดกฎหมายอาญา โดยเฉพาะเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย เช่น ทะเลาะวิวาทระหว่างบุคคล ระหว่างกลุ่ม ระหว่างหมู่บ้าน หรือระหว่างสถาบันการศึกษา เป็นต้น จากสถิติของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดและถูกส่งไปยังสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2567) มีสถิติค่อนข้างสูงและพบว่า การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนมีแนวโน้มสูงขึ้น (ตามตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 : จำนวนและร้อยละของเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำแนกตามเพศ

เพศ	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567
ชาย	11,033	11,472	13,408
หญิง	1,160	1,130	1,436
รวมทั้งหมด	12,193	12,602	14,844

จากตาราง จำนวนเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ ในปีงบประมาณ พ.ศ.2565 ถึงปีงบประมาณ พ.ศ.2567 จะเห็นว่า เด็กและเยาวชนมีอัตราที่เพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ.2565 กับปีงบประมาณ พ.ศ.2566 มีจำนวนคดีเพิ่มขึ้น จำนวน 409 คดี คิดเป็นร้อยละ 3.35 และเปรียบเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ.2565 กับปีงบประมาณ พ.ศ.2567

มีจำนวนคดีเพิ่มขึ้น จำนวน 2,651 คดี คิดเป็นร้อยละ 21.74 เมื่อเปรียบเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ.2566 กับปีงบประมาณ พ.ศ.2567 มีจำนวนคดีเพิ่มขึ้น จำนวน 2,242 คดี คิดเป็นร้อยละ 17.79

งานวิจัยที่ผ่านมาจะมีการศึกษาหาสาเหตุการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน แต่การแก้ไขปัญหาไม่ค่อยนำหลักการของทฤษฎีอาชญาวิทยามาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาให้เป็นรูปธรรม

ผู้เขียนจึงได้ทำการศึกษาเรื่องนี้ เพื่อนำหลักการของทฤษฎีอาชญาวิทยาอธิบายสาเหตุการกระทำความผิดและนำหลักการของทฤษฎีอาชญาวิทยาไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน รวมทั้งเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไปด้วย

2. เนื้อเรื่อง

2.1 การทบทวนวรรณกรรมและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 สาเหตุที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิด

นักจิตวิทยา นักอาชญาวิทยา รวมทั้งแพทย์ได้ศึกษาถึงสาเหตุที่เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด พบว่า เด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดมาจากสาเหตุสำคัญ 4 ประการ คือ

1. สาเหตุจากตัวเด็กและเยาวชนเอง ได้แก่ สาเหตุพันธุกรรมหรือสิ่งที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิดโดยได้รับการถ่ายทอดมาจากบิดามารดา บางครั้งก็เกิดจากภาวะแห่งจิตของเด็กนั่นเอง เพราะจิตใจเด็กหรือเยาวชนยังไม่เจริญเต็มที่ ง่ายเป็นวัยที่มีอารมณ์รุนแรง คึกคะนอง ฉุนเฉียว ขาดความอดทนต่อสิ่งเร้าหรือสภาพแวดล้อม

2. สาเหตุจากครอบครัวของเด็กหรือเยาวชน ได้แก่ ครอบครัวที่ไม่ปรองดองหรือแตกแยก ทำให้เด็กหรือเยาวชนขาดความรักความอบอุ่น เด็กหรือเยาวชนที่ขาดความรักความอบอุ่น เกิดปมด้อยสภาพจิตใจเสื่อมโทรม พยายามหาสิ่งชดเชยและอาจแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะที่เป็นปัญหามาจนถึงขั้นกระทำความผิดอาญาได้

3. สาเหตุจากปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ปัญหาสภาพแวดล้อมถิ่นที่อยู่อาศัย ชุมชนแออัด สถานเริงรมย์ แหล่งอบายมุข ปัญหาผู้ใหญ่ทำตัวเป็นแบบอย่างไม่ดีแก่เด็กและเยาวชน สาเหตุมาจากการคบเพื่อนไม่ดี เสพยาเสพติดให้โทษ และสาเหตุจากสื่อสารมวลชน ซึ่งอาจเป็นปัจจัยชักจูงหรือมีส่วนโน้มน้าวให้เด็กหรือเยาวชนเอาอย่างในการกระทำความผิดเช่นนั้น

4. สาเหตุทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ปัญหาสภาพครอบครัวที่ยากจน ทำให้เด็กที่เกิดมาในครอบครัวที่ยากจนมีทัศนคติว่า ตนมิได้รับความเป็นธรรมจากสังคมประกอบกับมีปัญหาด้านการเงินหรือขาดปัจจัยที่สำคัญในการดำรงชีพ บางครั้งเด็กหรือเยาวชนอยากได้ทรัพย์สินบางอย่างที่เด็กหรือเยาวชนอื่นมีแต่ตนไม่มีเพราะความยากจนของครอบครัวก็จะลักขโมยของผู้อื่นเพราะความอยากได้ (วรวิทย์ ฤทธิพิศ, 2548, น.14-15)

2.1.2 ปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนทะเลาะวิวาท

1. การขาดการประสานงานของหน่วยงานภาครัฐ จะเห็นได้ว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชน มีอยู่หลายหน่วยงาน ได้แก่

1.1 โรงเรียน และสถาบันการศึกษา เป็นหน่วยงานหลักหน่วยงานแรกที่มีหน้าที่ป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำความผิดของเด็กเยาวชน ซึ่งจะต้องเป็นผู้จัดโปรแกรมหรือวางแผนในการแก้ไขปัญหาการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนเอง และจะต้องเป็นผู้ประสานงานหลักกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย

1.2 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งมีสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ทุกจังหวัด มีทั้งบุคลากรที่มีหน้าที่แก้ไขปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน และมีงบประมาณที่สามารถสนับสนุนในการดำเนินการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนได้เป็นอย่างดี

1.3 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น องค์การเหล่านี้จะมีงบประมาณสำหรับการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน พร้อมทั้งจะสนับสนุนเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนในพื้นที่รับผิดชอบให้ดีขึ้น

1.4 ตำรวจ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ซึ่งโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา สามารถประสานมาร่วมกันปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนได้ตลอดเวลา

2. การขาดบุคลากรที่มีองค์ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีอาชญาวิทยาในสถานศึกษา ทำให้การนำหลักการของทฤษฎีอาชญาวิทยาไปใช้ในการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ขาดประสิทธิภาพและไม่เป็นรูปธรรม

3. ขาดแคลนบุคลากรในการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน เช่น ครูอาจารย์ฝ่ายแนะแนว ครูด้านกิจกรรมนักศึกษาที่มีความรู้ด้านอาชญาวิทยา เกี่ยวกับกฎหมายอาญา ขาดแคลนนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ที่จะคอยช่วยเหลือหรือแนะนำ หรือแก้ไขปัญหาให้กับเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ขาดงบประมาณในการจัดอบรม หรือการจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชน มาประจำในสถานศึกษา

2.1.3 หลักกฎหมายระหว่างประเทศและมาตรการลดการใช้ความรุนแรงในสถาบันการศึกษาของต่างประเทศ

1. อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child) อนุสัญญานี้ถือว่าเป็นเสาหลักแห่งสิทธิเด็กมีความสำคัญมุ่งคุ้มครองสิทธิเด็ก 4 ประการ คือ

1) สิทธิในการอยู่รอด (Survival Rights) เป็นสิทธิขั้นมูลฐานในอันที่จะมีชีวิตรอดอยู่เพื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณค่าต่อไป โดยได้รับอาหารที่มีคุณค่าและเพียงพอมีบ้านอยู่อาศัย และได้รับบริการสาธารณสุข

2) สิทธิในการได้รับการปกป้องคุ้มครอง (Protection Rights) เป็นสิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครองจากการกระทำทารุณกรรมทั้งทางร่างกายและจิตใจ การแสวงหาผลประโยชน์ โดยมีขอบรวมทั้งสิทธิที่จะมีชื่อและสัญชาติของตนเอง สิทธิที่จะได้รับความยุติธรรมจากรัฐในกรณี ถูกกล่าวหาและการพิจารณาคดี

3) สิทธิในการพัฒนา (Development Rights) เป็นสิทธิที่จะได้รับการพัฒนาตามขั้นตอนในด้านการศึกษา การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การเล่น การสันทนาการ กิจกรรมต่าง ๆ ทางวัฒนธรรม สิทธิที่จะคิดพัฒนาสติปัญญาและนับถือศาสนา

4) สิทธิในการมีส่วนร่วม (Participation Rights) เป็นสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็น และกล่าวถึงชีวิตของตน รวมทั้งโอกาสที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมและมีส่วนร่วมตัดสินใจในครอบครัว โรงเรียนและชุมชน

อนุสัญญานี้กลายเป็นเสาหลักแห่งสิทธิเด็กถือว่าเป็นผลงานที่ใหญ่ที่สุดของสหประชาชาติในทศวรรษและผูกพันรัฐภาคีให้ต้องปฏิบัติตามพันธกรณีโดยหลักแห่งกฎหมายระหว่างประเทศ (วิชา มหาคุณ, 2541, น.4)

2. กฎอันเป็นมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติว่าด้วยการบริหารงานยุติธรรมเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน (United Nations Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice) หรือ กฎแห่งกรุงปักกิ่ง (The Beijing Rules)

กฎแห่งกรุงปักกิ่ง มีแนวคิดพื้นฐาน 6 ประการ คือ

1) ควรหาทางส่งเสริมความเป็นอยู่ของเด็กและเยาวชนพร้อมทั้งครอบครัวให้ดีขึ้นตามเกณฑ์ของการให้ความช่วยเหลือทั่วไปของแต่ละประเทศ

2) ควรพยายามพัฒนาสภาพที่จะทำให้เด็กและเยาวชนซึ่งอยู่ในวัยเสี่ยงต่อการกระทำผิดได้มีชีวิตอยู่ในชุมชนอย่างมีความหมายและมีคุณค่า โดยดูแลกระบวนการของการพัฒนาและการศึกษาให้ปลอดจากอาชญากรรมและการกระทำผิดให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

3) เอาใจใส่มาตรการทางบวก ส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของเด็กและเยาวชนโดยนำทรัพยากรชุมชน ได้แก่ ครอบครัว อาสาสมัคร กลุ่มบุคคล โรงเรียนหรือสถาบันอื่น ๆ มาใช้เพื่อลดความจำเป็นในอันที่จะต้องใช้กฎหมายสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีปัญหาเกี่ยวกับกฎหมาย ก็เอาใจใส่ใช้วิธีการที่เที่ยงธรรม มีมนุษยธรรมและมีประสิทธิภาพ

4) ควรถือว่าความยุติธรรมเกี่ยวกับคดีเด็กและเยาวชนเป็นสิ่งที่ขาดเสียไม่ได้ในกระบวนการพัฒนาชาติของแต่ละประเทศ

5) ควรนำกฎนี้ไปปฏิบัติตามสภาพของเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมที่ปรากฏอยู่ในแต่ละประเทศสมาชิก

6) การให้บริการความยุติธรรมแก่เด็กและเยาวชนควรมีการประสานงานและพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งที่จะปรับปรุงและดำรงความสามารถของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการรวมถึงระเบียบการปฏิบัติงาน วิธีการทำงานและทัศนคติของบุคลากรเหล่านั้นด้วย (United Nations Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice, 1985, pp. 1)

3. มาตรการลดการใช้ความรุนแรงในสถาบันการศึกษาของต่างประเทศ

มาตรการป้องกันความรุนแรงในวัยรุ่น มี 3 ด้าน คือ

1. **Universal Prevention** เป็นมาตรการที่ใช้ในเด็กและวัยรุ่นทั่วไป ที่ยังไม่เคยมีพฤติกรรมรุนแรงและไม่มีความเสี่ยงใด ๆ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เด็กและวัยรุ่นเติบโตพัฒนาไปในทางที่ดี

2. **Elective Prevention** เป็นมาตรการสำหรับเด็กและวัยรุ่นกลุ่มเสี่ยง โดยมีเป้าหมายเพื่อไม่ให้เด็กและวัยรุ่นเข้าสู่เส้นทางแห่งความรุนแรง

3. **Indicate Prevention** เป็นมาตรการสำหรับเด็กและวัยรุ่นที่ก่อความรุนแรงมาแล้ว โดยมีเป้าหมายเพื่อช่วยให้เด็กและวัยรุ่นที่เป็นอันตรายกลับไปสู่เส้นทางที่เหมาะสมอีกครั้งหนึ่ง โดยการป้องกันการกระทำผิดซ้ำและฟื้นฟูให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น (อิสเรศวร์ ลักษมีพิเชษฐ์, 2561, น.37)

2.1.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีอาชญาวิทยาที่สามารถนำมาอธิบายปรากฏการณ์การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนมีอยู่หลายทฤษฎีแต่ด้วยมีข้อจำกัดในเรื่องเวลาและเนื้อหา ผู้เขียนจึงนำทฤษฎีอาชญาวิทยาบางทฤษฎีที่สามารถอธิบายการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนได้ชัดเจนมาวิเคราะห์ รวมทั้งทฤษฎีที่ใช้ในการป้องกันการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน เพื่อให้ได้แนวทางในการป้องกันไม่ให้เด็กและเยาวชนเกิดการทะเลาะวิวาท เพื่อสังคมโดยรวมมีความสุขตามที่ควรจะเป็น ดังนี้

1) ทฤษฎีวัฒนธรรมรอง (Subcultural Theory)

ทฤษฎีนี้เชื่อว่า เยาวชนวัยรุ่นมักจะกระทำผิดกฎหมายในลักษณะเป็นกลุ่ม โดยไม่กระทำผิดคนเดียว พฤติกรรมมีลักษณะเป็นการกระทำที่ไม่มีจุดมุ่งหมาย เป็นการโต้ตอบต่อวัฒนธรรมของสังคมที่ยกย่องและยอมรับบรรทัดฐานของชนชั้นกลาง อีกทั้งยังเป็นวิธีการที่จะทำให้เยาวชนได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อฝูง หรือเป็นการเสริมสร้างสถานะของบุคคลในกลุ่มเยาวชนด้วยกัน (พรชัย ชันดี, 2553, น.193)

2) ทฤษฎีพันธะทางสังคม (Social Bonding Theory)

ทฤษฎีนี้เชื่อว่า บุคคลที่มีพันธะทางสังคมหรือความผูกพันทางสังคมน้อย จะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมอาชญากรรม เนื่องจากพฤติกรรมอาชญากรรมเป็นผลมาจากพันธะของบุคคลที่มีต่อสถาบันทางสังคมได้อ่อนแอหรือถูกทำลาย

องค์ประกอบของพันธะทางสังคมมี 4 ประการ คือ

1. **ความผูกพัน (Attachment)** หมายความว่า การที่บุคคลมีความผูกพันหรือความรักใคร่กับบุคคลอื่น หรือมีความสนใจกับความรู้สึคนึกคิดของบุคคลอื่น ซึ่งความผูกพันนี้เป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญที่จะทำให้บุคคลมีการพัฒนาการยอมรับค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคม ส่งผลให้บุคคลสร้างความรู้สึกรู้สึกหรือสำนึกนึกที่จะควบคุมตนเองให้เป็นบุคคลที่ดีในสังคม ดังนั้น ความผูกพันจึงเป็นองค์ประกอบด้านอารมณ์หรือด้านความรักของพันธะหรือสัญญาผูกมัดที่บุคคลมีต่อสังคม

2. **ข้อผูกมัด (Commitment)** หมายความว่า การที่บุคคลถูกผูกมัดกับการดำเนินชีวิตตามทำนองคลองธรรมของสังคม กล่าวคือได้ศึกษาเล่าเรียนเพื่อที่จะประกอบอาชีพโดยสุจริต มีครอบครัวที่อบอุ่น และเพื่อที่จะได้ประสบความสำเร็จในชีวิตส่งผลให้บุคคลไม่อยากจะกระทำผิดกฎหมาย เนื่องจากจะเป็นการเสี่ยงต่อการสูญเสียความสำเร็จในชีวิต ดังนั้น ข้อผูกพันจึงเป็นองค์ประกอบด้านความมีเหตุผลของพันธะหรือสัญญาผูกมัดที่บุคคลมีต่อสังคม

3. **การเข้าร่วม (Involvement)** หมายความว่า การที่บุคคลได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม เช่น ทำงาน มีกิจกรรมครอบครัว ร่วมกิจกรรมศาสนา ฯลฯ เป็นเหตุให้บุคคลถูกจำกัดเวลาที่จะไปประกอบอาชญากรรม เนื่องจากเวลาส่วนมากได้ถูกใช้ให้หมดไปกับกิจกรรมของสังคม ดังนั้นการเข้าร่วมถือว่าเป็นองค์ประกอบด้านกิจกรรมของพันธะหรือสัญญาผูกมัดที่บุคคลมีต่อสังคม

4. **ความเชื่อ (Belief)** หมายความว่า ระดับของความเชื่อถือที่บุคคลมีต่อค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคม หากบุคคลมีระดับความเชื่อต่อค่านิยมและบรรทัดฐานในสังคมสูง ก็จะมีแนวโน้มที่จะไม่กระทำผิดกฎระเบียบของสังคม ดังนั้นความเชื่อจึงเป็นองค์ประกอบด้านจริยธรรมของพันธะหรือสัญญาผูกมัดที่บุคคลมีต่อสังคม (พรชัย ชันดี, 2553, น.247-248)

3) ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ (Community Relation theory)

ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์เกิดขึ้นจากการวิจัยของนักอาชญาวิทยาในกลุ่มชิคาโกที่พบว่า อาชญากรรมเป็นปรากฏการณ์ถาวรตามลักษณะพื้นที่บริเวณใดที่เกิดอาชญากรรมบ่อยก็มักจะเกิดขึ้นซ้ำอีกอยู่เช่นนั้น (สุพิศาล ภักดีนฤนาถ, 2556, 109)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้นำทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์มาใช้ในนามทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์ โดยมีแนวคิดเพื่อการจัดสภาพทั่วไป ชุมชนละแวกบ้านในลักษณะเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินของตนเองและบุคคลอื่นให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม โดยตำรวจมีบทบาทเป็นฝ่ายวางแผน สนับสนุน และให้คำปรึกษาแก่ชุมชนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม (สุพิศาล ภักดีนฤนาถ, 2556, น.110-111)

4) ทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Theory)

การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องใช้ทฤษฎีบังคับใช้กฎหมายควบคู่กับทฤษฎีอื่น ๆ อยู่เสมอ เพราะว่าทฤษฎีบังคับใช้กฎหมายมีสาระสำคัญพอสรุปได้ว่า การปรากฏตัวของตำรวจย่อมมีผลในการยับยั้งผู้ที่มีแนวโน้มจะประกอบอาชญากรรม เพราะเกรงกลัวจะถูกจับกุม ตำรวจสายตรวจที่แต่งเครื่องแบบและรถวิทยุสายตรวจ ที่มีลักษณะเด่นชัดเห็นได้ง่ายจะเป็นการข่มขวัญยับยั้งอาชญากรที่คิดจะก่ออาชญากรรม เป็นการลดช่องโอกาสสำหรับผู้ที่ตั้งใจละเมิดกฎหมายและเมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นก็จะถูกจับกุมดำเนินคดีทุกราย

3. วิธีการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประเภทเอกสาร (Documentary Research) เนื่องจากการศึกษาโดยการนำทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางป้องกันการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ให้กับหน่วยงานหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะการทะเลาะวิวาทภายในโรงเรียนหรือระหว่างสถาบันการศึกษาต่าง ๆ โดยผู้ศึกษาได้ทำการแบ่งขั้นตอนการดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ผู้ศึกษาวิจัยดำเนินการศึกษารวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ทฤษฎีอาชญาวิทยา ไม่ว่าจะเป็น ตำรา หนังสือ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ วารสาร ข้อมูลจากเว็บไซต์ต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลและเอกสารเกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน แนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชนทั้งของต่างประเทศและของประเทศไทย เพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์หาสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน และหามาตรการหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือป้องกันการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนต่อไป

2. รวบรวมหลักกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน ดังนี้

- 2.1 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child)

- 2.2 กฎอันเป็นมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติว่าด้วยการบริหารงานยุติธรรมเกี่ยวเด็กและเยาวชน (United Nations Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice) หรือ กฎแห่งกรุงปักกิ่ง (The Beijing Rules)

3. รวบรวมวิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

4. รวบรวมบทความ วารสารที่เกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน และการนำทฤษฎีอาชญาวิทยาไปใช้แก้ไขปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนต่อไป

5. ค้นคว้าเนื้อหาที่เกี่ยวข้องทางอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์การแก้ไขปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์เอกสารและสรุปประเด็นในการศึกษา

ผู้ศึกษานำเอกสารที่รวบรวมได้ในขั้นตอนที่ 1 มาศึกษาตั้งแต่ข้อมูลปัญหาพื้นฐาน สาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนตามแนวทางสังคมวิทยา และตามแนวทางของทฤษฎีอาชญาวิทยา แล้วดูหลักการคุ้มครองเด็กและเยาวชนขององค์การสหประชาชาติเพื่อเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ตามหลักการ

ของทฤษฎีอาชญาวิทยาในการป้องกันการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน เพื่อให้หน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

ผู้ศึกษาดำเนินการสรุปผลการศึกษาที่ผ่านการวิเคราะห์ที่ครอบคลุมการแก้ไขปัญหา และป้องกันการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ที่ยึดเด็กและเยาวชนเป็นศูนย์กลาง โดยใช้แนวทางหรือหลักการของทฤษฎีอาชญาวิทยาเป็นฐานในการวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาตรการหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนให้หมดไปอย่างยั่งยืนในอนาคตต่อไป

4. ผลการศึกษาและการอภิปรายผล

4.1 ผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่องนี้ทำให้ได้ผลการศึกษา ดังนี้

1) สาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นเกิดจากปัจจัยหลายประการ เช่น สาเหตุจากตัวเด็กและเยาวชนเอง ครอบครัว สังคมและสิ่งแวดล้อม การถูกทำร้ายก่อน เกิดจากการเป็นศัตรูคู่อริ ความต้องการอวดรุ่มน้อง ความรู้สึกเสียศักดิ์ศรี เป็นต้น

2) รูปแบบของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียน นักศึกษาในอดีตจะเป็นรูปแบบการทะเลาะวิวาทโดยการใช้กำลัง ปราศจากอาวุธ ถ้าใช้อาวุธก็จะเป็นอาวุธประเภทอุปกรณ์การเรียนการสอน ในปัจจุบันทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น มีการใช้อาวุธมีด ปืนพกสั้น ปืนปากกา และระเบิดปิงปอง การกระทำรุนแรงกว่าในอดีต มีการบาดเจ็บหรือล้มตาย

3) ผลกระทบของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน มีผลกระทบอยู่หลายด้านด้วยกัน ได้แก่ ผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนเอง เช่นเหยื่อผู้ถูกกระทำบาดเจ็บหรือล้มตาย ส่วนผู้กระทำเมื่อถูกจับกุมก็ถูกตราหน้าว่าเป็นอาชญากร ซึ่งมีปัญหาในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไป ผลกระทบต่อครอบครัวทั้งผู้กระทำผิดและผู้ถูกกระทำ นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อครูและอาจารย์ต้องมีภาระงานหนักขึ้นต้องคอยช่วยเหลือ ดูแลนักเรียนมากขึ้น ส่วนผลกระทบต่อสังคมนั้น ก่อให้เกิดความวุ่นวายในสังคม เกิดความหวาดระแวงในสังคมของประชาชนในพื้นที่ ส่งผลโดยตรงต่อการดำเนินชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน

4) ปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนทะเลาะวิวาท เช่น การขาดการประสานงานของหน่วยงานภาครัฐ ขาดความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญ ขาดความพร้อมด้านบุคลากรและอุปกรณ์ประกอบการทำงาน มาตรการที่กำหนดไว้ไม่สอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้น

5) ผลการศึกษาสาเหตุและแนวทางป้องกันหรือแก้ไขปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน โดยวิเคราะห์ตามหลักการของทฤษฎีอาชญาวิทยา

ก) ผลการศึกษาสาเหตุของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน โดยวิเคราะห์ตามแนวทางทฤษฎีวิวัฒนาการ (Subcultural Theory) พบว่า เด็กและเยาวชนโดยเฉพาะวัยรุ่นในกลุ่มนักเรียน นักศึกษา มีนาค่านิยมรองมาการกระทำผิดเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน เช่นกระทำผิดเพื่อช่วยเหลือเพื่อนด้วยกันทั้งที่ตนเองไม่ได้มีเรื่องโกรธเคืองหรือบาดหมางกับฝ่ายตรงข้ามแต่อย่างใด หรือกระทำต่อนักเรียนนักศึกษาคู่อริเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อนในสถาบันเดียวกัน รวมทั้งมีการทำความผิดตามที่รุ่นพี่ได้ปลุกฝังค่านิยมผิด ๆ ให้รุ่นน้องก่อเหตุต่อสถาบันคู่อริตลอดเวลาที่มีโอกาส

ข) การวิเคราะห์การป้องกันการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนตามหลักการของทฤษฎีพันธะทางสังคม(Social Bonding Theory)

จากการวิเคราะห์ทฤษฎีพันธะทางสังคมเพื่อหาแนวทางในการป้องกันการทะเลาะวิวาทของนักเรียนหรือนักศึกษาพบว่า การก่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษาเกิดจากพันธะทางสังคมทั้งสี่ประการดังกล่าวอ่อนแอ ดังนั้น การป้องกันเหตุทะเลาะวิวาทจึงจะต้องทำให้พันธะทางสังคมของนักเรียนนักศึกษาเข้มแข็ง โดยดำเนินการดังนี้

1. สร้างความผูกพัน โดยการสร้างความรักใคร่กับบุคคลอื่น ให้มีความสนใจกับความรู้สึคนึกคิดของบุคคลอื่น ให้อยอมรับค่านิยมและบรรทัดฐานที่ดีของสังคม เพื่อให้เกิดสามัญสำนึกที่จะควบคุมตนให้เป็นบุคคลที่ดีของสังคม

2. สร้างข้อผูกมัด โดยการปลูกฝังการดำเนินชีวิตตามทำนองคลองธรรมของสังคม ให้มีการศึกษาเล่าเรียนที่ดี เพื่อที่จะประกอบอาชีพโดยสุจริต มีครอบครัวที่อบอุ่นและเพื่อที่จะได้ประสบความสำเร็จในชีวิต

3. การเข้าร่วมกิจกรรมของสังคม เช่น ร่วมกิจกรรมที่สถาบันการศึกษาจัดขึ้น กิจกรรมของครอบครัว กิจกรรมทางสถาบัน ฯลฯ จะทำให้ไม่มีเวลาไปก่อการทะเลาะวิวาทและขณะเดียวกันการร่วมกิจกรรมก็จะปรับทัศนคติและบุคลิกภาพของนักเรียนนักศึกษาให้เป็นบุคคลที่ดีของสังคมต่อไปด้วย

4. ความเชื่อ การสร้างความเชื่อถือศรัทธาต่อค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคมตลอดจนระเบียบข้อบังคับของสังคม จะทำให้เป็นคนมีวินัยจะไม่ไปก่อการทะเลาะวิวาทขึ้นในสังคม

ค) การวิเคราะห์การป้องกันการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนตามหลักการของทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ (Community Relation Theory)

จากแนวคิดทฤษฎีนี้วิเคราะห์ได้ว่าอาชญากรรมหรือการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษาเป็นลักษณะอาชญากรรมถาวร คือ เมื่อเกิดขึ้นที่ใดหรือระหว่างสถาบันหรือกลุ่มใดก็จะเกิดขึ้นต่อไปตลอดเพราะแม้ว่าเวลาจะผ่านไปนานเท่าใดก็ตาม ก็จะมีรุ่นน้องเข้ามารับช่วงต่อไปเรื่อย ๆ ดังนั้น ตำรวจซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ต้องเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันหรือกลุ่มต่าง ๆ ให้ร่วมกันป้องกันชีวิตและร่างกายของตนเองและรุ่นพี่รุ่นน้อง ทั้งในสถาบันเดียวกันและต่างสถาบัน โดยเอามาฝึกอบรม หรือทำกิจกรรมร่วมกันที่มีตำรวจเป็นแกนกลาง บูรณาการร่วมกับสถาบันการศึกษา ภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้ทุกคนร่วมมือกันจะได้ช่วยกันสร้างความปลอดภัยในชุมชนที่สถาบันการศึกษาที่มีปัญหาตั้งอยู่ต่อไป

ง) การวิเคราะห์การป้องกันการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนตามหลักการของทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Theory)

การวิเคราะห์แนวทางป้องกันการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษาตามแนวทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมายพบว่า การป้องกันไม่ให้นักเรียนนักศึกษาเกิดการทะเลาะวิวาท ตำรวจจะต้องแต่งเครื่องแบบมีรถสายตรวจที่มีเสาวิทยุเด่นชัด ปรากฏตัวตามสถาบันการศึกษาและแหล่งที่มีนักศึกษาคู่ขัดแย้ง รวมทั้งการจับกุมคุมขังเมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย จึงควรดำเนินการ ตามแนวทางของทฤษฎีป้องกันอาชญากรรม (Deterrence Theory) ดังนี้

1. ความแน่นอน กฎหมายที่ใช้บังคับต้องมีบทลงโทษที่แน่นอนและผู้ประกอบอาชญากรรมต้องถูกจับกุมดำเนินคดีอย่างแน่นอนทุกราย

2. ความเสมอภาค กฎหมายที่ใช้บังคับต้องบังคับให้ทุกคนอย่างเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ

3. ความรวดเร็ว เมื่อมีเหตุเกิดขึ้นผู้กระทำผิดต้องถูกจับกุมและลงโทษอย่างรวดเร็ว เพื่อเป็นการป้องปรามให้ผู้ที่จะกระทำความผิดเกิดความเกรงกลัว ไม่ต้องการประกอบอาชญากรรม

4. บทลงโทษที่เหมาะสม โดยกฎหมายที่ลงโทษต้องไม่รุนแรงจนเกินไปหรือเบาเกินไป เพราะการลงโทษเบาเกินไปกฎหมายไม่ศักดิ์สิทธิ์ บุคคลไม่เกรงกลัวการลงโทษ แต่ถ้ารุนแรงเกินไปก็อาจเป็นช่องทางให้มีการกลั่นแกล้งผู้บริสุทธิ์ให้ต้องตกเป็นอาชญากร ทั้งที่ไม่ได้กระทำความผิด

4.2 การอภิปรายผล

สาเหตุที่ทำให้นักเรียนซึ่งยังเป็นเด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมรุนแรงก่อเหตุทะเลาะวิวาททั้งในสถาบันเดียวกันและต่างสถาบัน ได้แก่ 1) นักเรียนและเพื่อนเคยถูกคู่อริทำร้ายมาก่อน 2) เกิดจากความคึกคะนองตามธรรมชาติของวัยรุ่น 3) การได้รับการปลูกฝังจากรุ่นพี่ให้รักสถาบันไม่ยอมให้สถาบันอื่นดูถูกว่าอ่อนแอ และไม่ยอมให้ใครมาทำร้ายพรรคพวกของตน รวมถึงต้องการเป็นที่ยอมรับในหมู่รุ่นพี่และเพื่อนฝูง สอดคล้องกับทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่าง (Differential Association Theory) และสอดคล้องกับ ทฤษฎีวัฒนธรรมรอง (Sub-culture Theory) ที่กล่าวไว้ว่าสังคมจะมีบรรทัดฐานและวัฒนธรรมที่ดี ซึ่งคนส่วนใหญ่ปฏิบัติตามเพราะเห็นว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสม แต่จะมีการปฏิบัติบางสิ่งที่เป็นการฝ่าฝืน บรรทัดฐานและวัฒนธรรมโดยคนกลุ่มย่อยในสังคม ซึ่งอาจนำไปสู่การก่ออาชญากรรม (Cohen, 1955) และสอดคล้องกับการศึกษาของ สุนีย์ กัลยະจิตร และคณะ พบว่า ค่านิยมรอง เป็นสาเหตุสำคัญหนึ่งของ พฤติกรรมทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา (สุนีย์ กัลยະจิตร และคณะ, 2561, น.167 – 191) 4) การเลียนแบบจากสื่อเนื่องจากการนำเสนอภาพความรุนแรง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ฐาปนัส เรืองรัตน พงศ์ และศศิภัทรา ศิริวาโท (2563)

ส่วนสาเหตุที่เกิดจากสถาบันต่าง ๆ ได้แก่ 1) ครอบครัวที่แตกแยกมีลักษณะเผด็จการ ก้าวร้าวและขาดความอบอุ่น ผู้ปกครองไม่มีเวลาและเป็นที่ปรึกษาให้กับนักเรียน 2) เกิดจากสภาพแวดล้อมของชุมชนที่ มั่วสุมไม่มีระเบียบและมีการทะเลาะวิวาทสอดคล้องกับทฤษฎีสังคมไร้ระเบียบ (Social Disorganization Theory) ที่กล่าวว่า ชุมชนที่มีกลไกควบคุมทางสังคมต่ำจะมีปรากฏการณ์เกิดขึ้น คือ ความไม่สามารถในการควบคุมดูแลกลุ่มวัยรุ่นที่ชอบมั่วสุมกัน มีเครือข่ายความสัมพันธ์ในชุมชนน้อยมาก และอัตราความร่วมมือของประชากรในชุมชนต่ำ (Sampson, Robert J. and W. Byron Grover, 1989, pp.774-802)

ในส่วนของการศึกษาแนวทางในการป้องกันการทะเลาะวิวาทของนักเรียน แนวทางที่สามารถลดความรุนแรงลงได้จึงต้องมีความเชื่อมโยงกันตั้งแต่ครอบครัว ตัวนักเรียน สถาบันการศึกษา และสถาบันอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ด้านครอบครัว บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ควรใส่ใจดูแลนักเรียนสังเกตพฤติกรรมให้คำปรึกษา เมื่อเด็กมีปัญหา และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็กและเยาวชนด้วย

2. ด้านสถาบันการศึกษา ควรมีแนวทางป้องกันการใช้ความรุนแรงที่ยุติธรรมและเด็ดขาด ผู้บริหารสถานศึกษาและครูอาจารย์ ต้องใส่ใจต่อปัญหาการทะเลาะวิวาทของเด็ก ติดตามและให้คำปรึกษาแก่เด็กตลอดเวลาทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา

3. ด้านนักศึกษาเอง ควรปรับทัศนคติเกี่ยวกับการรักศักดิ์ศรีและสถาบัน ในทางที่ไม่ถูกต้อง หากมีปัญหาควรปรึกษาครู อาจารย์หรือเจ้าหน้าที่เพื่อหาทางแก้ปัญหาต่อไป

4. ด้านเจ้าหน้าที่ตำรวจ ควรเข้าตรวจเยี่ยมตามสถาบันการศึกษาที่มีปัญหาทะเลาะวิวาทและพฤติกรรมรุนแรงบ่อย ๆ เพื่อลดช่องโอกาสในการกระทำความผิด ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันแก้ปัญหา การจับกุมผู้กระทำความผิดต้องดำเนินการอย่างรวดเร็วและเป็นธรรม

5. ด้านชุมชน ควรมีการเฝ้าระวังเหตุรุนแรงในชุมชน ควรมีผู้รับผิดชอบประสานงานกับเจ้าหน้าที่ ตำรวจ ให้มาระงับเหตุอย่างทันท่วงที และควรมีกล้องวงจรปิดในพื้นที่ที่เป็นจุดเสี่ยง

รัฐบาลควรจัดตั้งองค์กรกลาง ในการประสานงานเพื่อวางนโยบายและร่วมมือกันทำงานให้ สอดคล้องกัน และสนับสนุนงบประมาณแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอ

ควรจัดให้มีคณะผู้ตรวจการเด็กแห่งชาติซึ่งต่างประเทศเรียกว่า Ombudsman for Children หรือ Commissioner for Children เพื่อคุ้มครองและให้คำปรึกษาแก่เด็กและเยาวชน และหน่วยงานหรือ องค์กรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเสนอการร่างกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับที่เป็นประโยชน์และแก้ไขปัญหาลูก และเยาวชนต่อรัฐสภา

5. บทสรุป

การศึกษาครั้งนี้เป็นการเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประเภทเอกสาร (Documentary Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎีอาชญาวิทยา เพื่อนำมาวิเคราะห์หา แนวทางแก้ปัญหการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนต่อไป จากการศึกษาทำให้ทราบถึงสาเหตุของการ กระทำผิดของเด็กและเยาวชน ปัญหาในการแก้ไขหรือป้องกันการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน และ แนวทางการแก้ไขปัญหาและการป้องกันการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ให้มีประสิทธิภาพเป็นรูปธรรม เพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้ศึกษาจึงขอสรุปผลการศึกษา ดังนี้

1) สาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นเกิดจากปัจจัยหลายประการ เช่น สาเหตุจากตัวเด็กและเยาวชนเอง ครอบครัว สังคมและสิ่งแวดล้อม ความต้องการอดทนน้อย ความรู้สึกเสียศักดิ์ศรี การนำค่านิยมรองมาก่อนการกระทำผิด เป็นต้น

2) รูปแบบของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ในอดีตจะ เป็นรูปแบบการทะเลาะวิวาทโดยการใช้กำลัง ปราศจากอาวุธ ถ้าใช้อาวุธก็จะเป็นอาวุธประเภทอุปกรณ์การ เรียนการสอน ในปัจจุบันทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น มีการใช้อาวุธมีด ปืนพกสั้น และระเบิดปิงปอง การกระทำ รุนแรงกว่าในอดีต มีการบาดเจ็บหรือล้มตาย

3) ผลกระทบของการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน มีผลกระทบอยู่หลายด้านด้วยกัน ได้แก่ ผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนเอง ผลกระทบต่อครอบครัวทั้งผู้กระทำผิดและผู้ถูกกระทำ นอกจากนี้ ยัง ส่งผลกระทบต่อครูและอาจารย์ ต้องมีภาระงานหนักขึ้นต้องคอยช่วยเหลือ ดูแลนักเรียนมากขึ้น ส่วน ผลกระทบต่อสังคมนั้น ก่อให้เกิดความวุ่นวายในสังคม เกิดความหวาดระแวงในสังคมของประชาชนในพื้นที่ ส่งผลโดยตรงต่อการดำเนินชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน

4) ปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนทะเลาะวิวาท เช่น การขาดการ ประสานงานของหน่วยงานภาครัฐ ขาดความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน ขาดแคลนบุคลากรที่มีความ รู้ความเข้าใจในการแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชน ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญเพราะไม่มี กระทบต่อผู้บริหารโดยตรง ขาดความพร้อมด้านบุคลากรและงบประมาณในการดำเนินการ เป็นต้น

5) การนำแนวคิดทฤษฎีทางอาชญาวิทยามาใช้เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาก็เกิดเป็นรูปธรรม ได้แก่ ทฤษฎีวัฒนธรรมรอง ทฤษฎีพันธะทางสังคม ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ และทฤษฎีบังคับให้กฎหมาย

6) นำมาตรการลดการใช้ความรุนแรงในสถาบันการศึกษาของต่างประเทศมาใช้เป็นแนวทางในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในประเทศไทย ได้แก่ 1) Universal Prevention เป็นมาตรการที่ใช้กับเด็กและเยาวชนที่ยังไม่เคยกระทำความผิด 2) Elective Prevention เป็นมาตรการที่ใช้กับเด็กและเยาวชนที่เป็นกลุ่มเสี่ยง และ 3) Indicate Prevention เป็นมาตรการที่ใช้กับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดมาแล้ว

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน เช่น สถาบันการศึกษา ตำรวจ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรนำหลักการของทฤษฎีอาชญาวิทยา เช่น ทฤษฎีพันธะทางสังคม ทฤษฎีชุมชนสัมพันธ์ ทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย เป็นต้น มาประยุกต์ใช้และร่วมมือกันหาแนวทางแก้ไขและป้องกันให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุด

6.2 การตั้งองค์กรกลางในด้านการประสานงาน การให้ความคุ้มครองแก่เด็กและเยาวชน เพื่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการวางนโยบายในการแก้ปัญหาหรือป้องกันการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนอย่างมีประสิทธิภาพ

6.3 องค์กรภาครัฐและภาคเอกชนต้องร่วมมือกันแก้ไขและป้องกันการกระทำผิดของเด็กอย่างใกล้ชิดและสอดคล้อง โดยยึดเด็กและเยาวชนเป็นศูนย์กลาง โดยทำงานที่มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ ประโยชน์สูงสุดของเด็กและเยาวชน

6.4 ควรมีคณะผู้ตรวจการเด็กแห่งชาติ ซึ่งต่างประเทศเรียกว่า Ombudsman for Children หรือ Commissioner for Children เพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างเต็มที่ทุกรูปแบบ ให้คำแนะนำปรึกษาแก่องค์กรด้านเด็กและเยาวชน ตลอดจนเสนอแนะร่างกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เป็นประโยชน์แก่เด็กและเยาวชนต่อรัฐสภา

6.5 ควรการรับสมัคร บรรจุแต่งตั้ง หรือรับโอนบุคลากรที่มีความรู้ด้านอาชญาวิทยา รวมทั้งนักจิตวิทยา เพื่อเป็นตัวหลักที่ใกล้ชิดกับเด็กและเยาวชน สามารถแก้ปัญหาให้กับเด็กและเยาวชนได้ทันที และเป็นผู้วางแผนแนวทางหรือโปรแกรม การแก้ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปด้วย

7. เอกสารอ้างอิง

- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2567). รายงานสถิติคดีประจำปี พ.ศ. 2567.
ฐาปนัส เรืองรัตนพงศ์ และศศิภัทรา ศิริวาโท. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียน
อาชีวะ : กรณีศึกษาสถาบันอาชีวะศึกษา ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ. เอกสารสืบ
เนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปี 2563.
ประเทือง ธนิยผล. (2553). อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา (พิมพ์ครั้งที่ 7). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
พรชัย ชันดี. (2553). ทฤษฎีอาชญาวิทยา : หลักการงานวิจัยและนโยบายประยุกต์. หจก.สุนทรฟิล์ม.
ภัทรวรรณ ทองใหญ่. (2561). อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
วรวิทย์ ฤทธิพิศ. (2548). หลักกฎหมายการดำเนินคดีในศาลเยาวชนและครอบครัว. สำนักพิมพ์วิญญูชน.
วรภรณ์ ตระกูลสุภะดี. (2545). จิตวิทยาการปรับตัว (พิมพ์ครั้งที่ 2). ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

- วิชา มหาคุณ. (2541). *ศาลเยาวชนและครอบครัวตามแนวความคิดสากล* (พิมพ์ครั้งที่ 5). สถาบันพัฒนากระบวนการยุติธรรมเยาวชนและครอบครัว ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง.
- สุณีย์ กัลป์ยะจิตร และคณะ. (2561). รูปแบบและแนวทางการป้องกันการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียน/นักศึกษาในกรุงเทพมหานคร. *วารสารศาสตร์*, 18(1), 167 – 191.
- สุพิศาล ภักดีนฤนาถ. (2556). *แนวทางการปฏิบัติงานตามหลักการและทฤษฎีตำรวจสมัยใหม่* (พิมพ์ครั้งที่ 2). บริษัท กรีนแอปเปิ้ล กราฟฟิคปรินติ้ง จำกัด.
- อิสเรศวร์ ลักษณะพิเชษฐ์. (2561). *มาตรการป้องกันปัญหาความรุนแรงในนักเรียนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Cohen A.K. (1955). *Delinquent boys : The Culture of the Gang*. Glencoe : Free Press.
- Sampson, Robert J. and W. Byron Grover. (1989). Community Structure and Crime : Testing Social disorganization Theory. *American Journal of Sociology* 4, 774-802.
- Sutherland and Cressey. (2007). *1974 cited in Tim Newburn*. Criminology, 1st ed. Willan Publishing.
- United Nations Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice (“The Beijing Rules”), November 29th, 1985 pp. 1.

